

INHOUD

INLEIDING

<i>A sense of belonging</i>	11
<i>Natiebesef en een gedeeld historisch verbaal</i>	15
<i>Nederland en het Oranjekoningschap</i>	17
<i>Opzet</i>	21
<i>Relevantie</i>	29

I HET VERHAAL VAN EEN GEPASSIONEERDE RELATIE

<i>Volkeren hebben zo hun verhalen</i>	31
<i>Een 'gedroomde mythe'</i>	36
<i>Een uniek verbaal binnen een unieke context</i>	39
<i>Een steeds terugkerend element in het publieke discours</i>	44
<i>Het Oranjekoningschap, een staaltje van 'berinneren en vergeten'</i>	55
<i>Een nieuwe creatie, maar toch van premoderne oorsprong</i>	58
<i>Het Verenigd Koninkrijk, een rijk zonder natie 1830-1848, een overgangsperiode</i>	65
<i>Alom op zoek naar samenhang</i>	68
<i>Het 'verbaal van Oranje' als raamvertelling voor de natie</i>	71
<i>De bardnekkigheid van de Oranjeliefde</i>	79
<i>De oorsprong en betekenis van Koninginnedag</i>	85
<i>Koningin Emma en de tijdgeest</i>	87
<i>A Virgin Queen in een Gouden Koets</i>	94
<i>Toch tegenstellingen</i>	99
<i>Een gedeeld verbaal, maar nog niet door iedereen</i>	103

II INSPIRATIE IN EEN TIJD VAN BEPROEVING (1918-1945)

<i>Het 'verhaal van Oranje' in een massademocratie</i>	107
<i>Gebruik en misbruik van Oranje</i>	110
<i>De lange echo van een kortstondige vergissing</i>	113
<i>Een modern land, een conservatieve natie</i>	116
<i>Hare 'christelijk-nationale' Majesteit</i>	120
<i>Extreem-rechts en Oranjeliefde in een tijd van cultuurpessimisme</i>	130
<i>Het nationaalsocialisme en Oranje</i>	132
<i>1933, een somber jaar, maar een begin van heroriëntatie</i>	138
<i>Oranjeherdenking & de ontdekking van de nationale mythe</i>	140
<i>Het ritualiseren van de natiebeleving</i>	154
<i>In de schaduw van morgen</i>	163
<i>1940-1945; Oranjes 'finest hour'</i>	170
<i>'Vernieuwing'</i>	173
<i>Mythisch geïnspireerd leiderschap</i>	188
<i>De maatschappelijke betekenis van een gedeeld verhaal</i>	190

III DE NATIE ALS GEZINDHEID (1945-1950)

<i>Het Oranjepatriottisme als civil religion rond Oranje</i>	193
<i>De paradox van de 'conservatieve vernieuwers'</i>	197
<i>Nederland als 'nationale gemeenschap...'</i>	200
<i>'... met een veronderstelde, gemeenschappelijke levensstijl'</i>	204
<i>'Het is Oranje, het blijft Oranje...'</i>	211
<i>De 'nationale gemeenschap' op de proef gesteld</i>	223
<i>Een nationale gezindheid met politieke consequenties</i>	228

IV TUSSEN TRADITIE EN MODERNITEIT (1950-1966)

<i>Soestdijk als het hart van Nederland</i>	231
<i>Het ambivalente karakter van de Nederlandse jaren 1950</i>	234
<i>'... kijk naar de toekomst, en bezie het verleden van Uw kant slechts met wantrouwen'</i>	237

<i>De 'zelfontmythologisering van Oranje'</i>	249
<i>Het Oranjepatriottisme vervluchtigde, Oranjes populariteit niet</i>	263

V DE TeloORGANG VAN EEN GEDEELDE TAAL (1966-1984)

<i>Met en tegen de 'tijdgeest'</i>	271
<i>Een 'intensief-bumaan en wereldwijd engagement'</i>	277
<i>Verschuivingen bij de niet-confessionelen</i>	280
<i>Van Leitkultur naar 'christelijke tegencultuur'</i>	284
<i>Opnieuw verontrusting over de 'geest der eeuw'</i>	289
<i>Tussen preciezen en pragmatici</i>	293
<i>Vervaging ten gevolge van ontideologisering</i>	298
<i>En nog geen volkssoevereiniteit</i>	300
<i>'Vaderlandsliefde is iets om je aan te laten opereren zoals aan een blindedarm'</i>	306
<i>Van Oranjepatriottisme naar Oranjegevoel</i>	310
<i>'De teloorgang van een gedeelde taal'</i>	320

VI TRADITIE ALS LAST EN UITDAGING

<i>Een premodern instituut in een postmoderne samenleving</i>	327
<i>Op zoek naar de tijdgeest</i>	328
<i>Een professionele uitoefening van het ambt</i>	334
<i>De kroon op de republiek</i>	342
<i>Inhoudelijk koningschap</i>	345
<i>Oranje en de 'Loevesteinse' verleiding</i>	347
<i>Van natiebesef naar een universele oriëntatie</i>	351
<i>Uit de politieke luwte</i>	358
<i>Oranje en populisme, voor het eerst onbegrip</i>	363
<i>Uit onverdachte boek</i>	369
<i>Oranje als 'knuffel' van de intellectuele en artistieke 'middle class'</i>	374
<i>Stokpaardjes van Oranje</i>	380
<i>Traditie, last en uitdaging</i>	383

VII HET GEWICHT VAN HET NIET-WEEGBARE

<i>Een schamel discours</i>	389
<i>Veronachtzaamde dimensies</i>	391
<i>De natie</i>	397
<i>Het gewicht van het niet-weegbare</i>	398
<i>Noblesse oblige</i>	405
<i>Nederland op zijn best</i>	408
<i>'En de symfonie op dat thema moet nog altijd geschreven worden'</i>	411

APPENDIX

Woord van dank	419
Bijlagen	421
<i>Correspondentie Christelijke Bond van Oranje-Verenigingen met leden van het Koninklijk Huis en vice versa</i>	421
Bronnen en literatuur	427
<i>Interviews</i>	427
<i>Archieven</i>	428
<i>Literatuur</i>	428
<i>Websites</i>	451
Noten	452
Illustratieverantwoording	520
Register	521